

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

REDACCIO:

Josep PALLACH
32, av. de la République,
MONTGERON (S. et O.)

ADMINISTRACIO:

Antoni IBORRA
13, rue Bassano, Paris (16e)

C. Ch. Postaux 4163-90 — PARIS Preu de l'exemplar: 20 francs.

Suscripció l'any: 250 francs.

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Endavant

AL CAP D'UN ANY DEL PACTE

ELS TREBALLADORS REIVINDIQUEN UNA EXISTENCIA DECENT

La premsa franquista ha dedicat aquests dies molts d'articles a comentar el primer aniversari del pacte amb l'administració americana. I no és difícil llegir entre les ratlles dels comentaris la consigna que s'ha donat als periodistes, destinada a mantenir les il·lusions populars entorn del possible millorament de la vida difícil que actualment menen les classes pobres de la nostra terra.

La vida econòmica sofreix a Catalunya una crisi realment greu que, si no es soluciona, pot malferir-la per molt de temps. Al cap d'un any de la realització del gran disseny internacional franquista —el pacte amb els U.S.A.— la crisi comercial i industrial, el mal-viure dels treballadors, la misèria dels desvalguts, no tan sols no han desaparegut sino que han augmentat.

Els comunistes, fidels a l'obediència moscovita, fan recaure la principal responsabilitat d'aquesta situació damunt del pacte i de la subordinació econòmica als Estats Units. Això és fals. El pacte immoral, que condemnem perquè reforça un feixisme decadent i parasitari, no fa més que contribuir a **mantenir** una situació de misèria econòmica i d'opressió política, que és la principal caracte-

ristica del règim franquista. Aquesta responsabilitat si que la tenen els americans, i ja és prou important per acusar-los.

El balanç que es pot fer d'aquest any transcorregut indica que la política exterior de Franco ha estat incapaç d'alliberar-lo de les dificultats interiors, econòmiques i polítiques. No hi ha hagut millorament de cap mena, ni tampoc cap classe de progrés moral, cultural i molt menys polític. Les dades que donem en aquest numero són concretes i precises.

Els nordamericans cerquen satisfer els seus interessos, i aquests són purament estratègics. En el terreny econòmic no se'ls ha perdut res a Espanya, si no és per vendre'ns articles que no podem pagar, i que naturalment no regalaran pas, si no els convé. Les fantasies i les il·lusions sobre l'ajuda americana s'han esvaït ja en els cercles políticament informats. I és per això que Franco torna a cercar contactes amb D. Juan i amb els medis monàrquics, per trobar una sortida que perpetui el franquisme d'acord amb la monarquia.

Entretant, el règim ha utilitzat algunes possibilitats que li donaven els 85 milions de dolars, per ampliar les capacitats bèl·liques (ben minces tanmateix), o bé en aquestes estúpides obres de «prestigi» com són els grans hotels de luxe, o les «Universidades laborales», quan el problema de la vivenda resta una de les qüestions angoixants de milers i milers de famílies...

El franquisme no farà altra cosa que

seguir per aquest camí, àdhuc si les entrades en dòlars augmentessin. El franquisme viu damunt de la misèria del nostre poble, i si hi hagués menys pobresa, si els treballadors retrobessin el nivell de vida del 1936, el règim no podria durar perquè la classe obrera l'escorbraria. Es necessita algú per administrar la pobresa social, la desigualtat cruent, els odis que subsisteixen, l'enorme mentida d'aquest estat de pidolaires que somia imperis i que ha delmat la nostra terra: aquest algú és el general Franco i els seus actuals seguidors.

Què fer contra tot això?

Només veiem un camí, un de sol. Combatre. Sense il·lusions, però també sense temor. Aferrissadament. Denunciar a tot moment la veritable situació del país. Prendre consciència a la vegada de la nostra solitud i de la gran companyia que formen tots plegats, tot un poble. Els treballadors catalans deuen reivindicar sense lassar-se, aprofitant totes les excletxes obertes en la legislació del règim, menaçant amb la vaga si és necessari, portant-la a terme si és possible. L'augment de salaris que s'obtingué l'any passat, ja ha estat compensat amb escreix per l'augment del preu de la vida: del gas, de l'electricitat, dels transports, dels productes indispensables. Els treballadors han d'exigir un nivell de vida decent. Fidels a l'imperatiu de classe, ho són també a la crida de la nació. I potser el seu esforç farà de nou que Catalunya sencera es redreï contra un règim que l'espolia i la tiranitzta.

L'ensenyament a Espanya

L'entrada de curs a Espanya ha permès de recordar la situació miserable dels mestres d'escola, que continuen cobrant salaris de misèria, i la gran influència de l'església en l'ensenyament. El ministre d'Educació, Ruiz Gimenez, és acusat pel clergat de no haver defensat prou bé els interessos catòlics (!).

Actualment hi ha matriculats a Espanya, a les escoles de l'Estat, 2.500.000 infants. A les escoles religioses hi van prop de 500.000 nens i nenes, generalment de les classes riques.

Hi ha, segons les estadístiques, 1.290.000 infants que no poden anar a escola per manca de locals i de mestres, i que no reben ensenyament ni de l'Estat franquista ni de l'Església.

ESTADÍSTIQUES RECENTS

El quadre següent representa les hores necessàries per a comprar:

	U.S.A.	Anglaterra	França	Italia	Espanya
Pa Kg.	0'12	0'22	0'18	0'41	1'99
Llet Kg.	0'08	0'14	0'14	0'27	0'44
Ous dotzena	0'24	0'04	2'00	2'28	4'05
Patates Kg.	0'05	0'06	0'08	0'16	0'22
Carn-Vedell Kg.	1'05	1'46	4'40	6'45	7'36
Porc Kg.	0'54	1'39	3'44	5'38	6'02
Moltó Kg.	1'02	1'38	4'30	5'38	5'04
Sucre Kg.	0'08	0'20	0'46	1'27	2'19
Greix Kg.	0'26	0'47	2'10	2'38	3'05
Vestit d'home. Preu	26'30	61'02	140'00	169'00	190'16
Sabates. Parell	6'04	13'02	21'46	36'37	36'59
Diaris	0'01	0'02	0'05	0'08	0'08
20 cigarretes	0'07	0'57	0'29	0'54	0'22
TOTAL	36'51	83'46	181'45	232'49	258'52

LA VIDA A LA PENINSULA

MADRID I BARCELONA

Hom coneix l'estúpida política del franquisme tendint a afavorir les ciutats castellanes contra les viles catalanes: Madrid contra Barcelona. Hom sap que matricular un cotxe a Barcelona costa molt de temps i molt de malsdecap, mentre matricular-lo a Madrid és cosa fàcil i ràpida; Barcelona no té prevista la televisió, reservada a la capital de l'Estat; fins els jugadors de futbol van amb prioritat a la vila castellana, la qual compta amb la relativa sol·licitud del franquisme (sol·licitud que no exciui la misèria i les barraques, com a Barcelona).

Heus ací els preus dels principals aliments en les dues capitals. Fins en això fa diferències Franco!

	Madrid (Ptes.)	Barcelona (Ptes.)
30 grs. d'oli	0'40	0'45
300 grs. de pa	1'47	1'53
250 grs. de patates	0'56	0'62
15 grs. de sucre	0'16	0'16
300 grs. de llet	1'09	1'09
50 grs. d'arròs	0'35	0'43
100 grs. de peix	0'50	0'70
50 grs. d'ous (un).....	1'50	1'61
150 grs. de llegums	1'18	1'69
200 grs. de fruita	0'57	0'63
100 grs. de carn	2'00	2'00
1 2 litre de vi	1'25	1'62
SUMES TOTALES	11'03	12'53

TOT CAMINANT UNA PASSA ENRIEIRA

per ENRIC BRUFAU.

Hom acceptava com raonablement vàlid que el progrés polític i social en el camp obrer s'accelerava fatalment després de cada guerra, és a dir, com una conseqüència de les promeses fetes més o menys clarament en cas de victòria pels estats capitalistes, i també per la necessitat ineluctable que tenen de reconstruir i readaptar l'aparell polític i econòmic propi, la invariable actitud reaccionària perdia virior prudentment fins al punt d'acceptar sense estentoris planys certes millores de la classe obrera.

Aquest replegament passatger, aquesta permissió atorgada al progrés politico-social—aneu a saber si no era una forma d'agrair-nos el fet de no haver girat les armes en contra d'ella—a força de repetir-se, anava adquirint categoria de fenomen periòdic.

Ja se sabia: l'Estat vencedor—teòricament el més fort—ultra proclamar la seva magnanimitat i les seves lloables intencions altruistes, es mostrava àdhuc condescendent amb les reivindicacions obres. Aquesta actitud, sobretot, transcendia als altres estats fins a donar la impressió que el temps malversat durant la guerra hom el guanyaria amb escreix un cop fós fnida.

La imatge del progrés politico-social donant dues passes endavant bon punt s'encetava la post-guerra, per aturar-se després i regular una passa quan la reacció reprenia el seu joc secular, havia devingut vulgar arreu de tan usada.

Però, tot té la seva fi o, almenys, sem-

pre surt el contradictori; sempre surt un qui trencant amb les normes establertes es converteix en innovador.

Als Estats Units, per a més precisar, el partit republicà és l'innovador d'aquesta post-guerra car enlloc de propiciar les «dues passes endavant»—representant com representa l'estat vencedor en primer terme, de la darrera conflagració universal—fa tot el necessari per a que arreu del món la classe treballadora dongui una passa endarrera.

Fet o no a posta, el partit republicà fa jugar als Estats Units el paper menyspreable i poc brillant de sostenir règims sense crèdit ni honor en alguns llocs, cercant i pactant amb esqueixos de feixisme en altres, propiciant l'ensulsiada de règims democràtics, fomentant i encoratjant elements tèrbols a profit de la més encarcerada reacció.

Còm voleu que en aquestes condicions l'evolució que hom hauria acceptat com normal es produeixi?

Còm voleu que quan tota la reacció del món sosté i glorifica la posició d'aquest partit, la classe treballadora no reaccionés en contra i en digui les mil pestes?

Hom pot preguntar-se si aquest és el millor mitjà de combatre la dictadura staliniana car, si ho fós, el resultat fatal, la sortida lògica, foren un món empetitit on s'obscurantisme i la reacció prevaleixien per in eternum.

LA CRISI de l'indústria tèxtil

ELS TREBALLADORS, DIRECTAMENT AFECTATS PER LA CRISI. ATUR «TECNOLOGIC»; ATUR PARCIAL, SUPRESSIO DE PRIMES I D'HORES EXTRAORDINARIES. LA CRISI, DIUEN ELS ECONOMISTES INTERNACIONALS, NO TE SOLUCIO DINTRE EL REGIM FRANQUISTA.

La crisi de l'indústria tèxtil s'ha agreujat durant aquests darrers mesos. I malgrat una relativa millora recent, continua causant estralls en les llars dels treballadors i en l'economia de moltes empreses.

¿Quina és la causa de la crisi? Simplement, la manca de capacitat de compra de la gran majoria dels espanyols, provocada per la incapacitat econòmica del règim actual. Malgrat l'augment de població a Espanya, la baixa global de consum interior de fibres tèxtils és de prop del 25 % en relació als anys de la IIa República.

El consum anual per habitant ha disminuït de més del 40 %. Això vol dir, simplement, que l'home que abans podia fer-se dos vestits per any, actualment només se'n pot fer un i aquests no abunden entre els obrers.

«Les possibilitats de la indústria tèxtil—diu la «Tribune de Genève» en un estudi econòmic que ens dedica—són de 120 milions de kg. de cotó, és a dir de 4,28 kg. per any i per habitant d'Espanya. Però els espanyols només gasten 1,5 kg. Heus ací la causa de la crisi.

Cal remarcar la disminució constant, sota el franquisme, d'aquesta capacitat de consum. L'any 1940 la capacitat de consum era de 4 kg. per any i per habitant; de 2,5 kg. l'any 1946; de 2,3 el 1947. Ara ja gairebé arribem al nivell dels pobles de l'Àfrica. El promig del consum a Europa és de 7,1 kg. Als Estats Units, és de 17,5 kg.

L'indústria tèxtil es troba doncs en un carreró sense sortida. Només hi ha dues solucions: o augmentar la capacitat de compra a l'exterior, o exportar. Però l'exportació és impossible perquè els nostres preus són cars a causa de l'utilatge revellit, dels creixents impots de l'Estat falangista, i de la valor artificial de la peseta. I l'augment de la capacitat de compra dels espanyols implica en realitat un canvi de règim a Espanya.

SUSCRIPCIO PRO-PRESOS

Llista n° 431. — R. Armengol, de Sotteville, 500; J. Montllès, de Oloron, 250; F. Teixido, de Chengui, 500; Secció de Toulouse, 420; Jaume Arquer, de Lyon, 350 francs.

Llista n° 402. — Garsavall, de Nimes, 50; J. Estela, de Paris, 2.000; Antics da 29 Divisió, 3.400 francs.

Llista n° 407. — Sebastia, de Toulouse, 500; Miquel, de Toulouse, 1.000; Carmel, de Toulouse, 450; Emili, 410 francs.

GUATEMALA

II

EL COMUNISME A GUATEMALA

PER PERE FOIX

Es cert que en aquest país centroamericà, com arreu del món, hi ha un partit comunista. A Mèxic, a l'Argentina, a l'Uruguai, al Brasil, als Estats Units de Nord-amèrica, actuen els comunistes organitzats, talment com a Guatemala des del 1944, però en els esmentats països, com en els demés del continent americà, no són cap perill per a les institucions governamentals.

Els anglesos, per exemple, riurien de bona gana si algú els digués que els laboristes actuaven al dictat de Moscú quan van promulgar les lleis de nacionalització de les indústries, oi més si els adversaris d'Anglaterra argumentessin, en combatre les nacionalitzacions dels laboristes, que el comunisme anglès és un perill per la pau d'Europa. El lector pot tenir una idea exacta dels fets de Guatemala, sabent que la força del comunisme en aquesta República, és equivalent a la del comunisme britànic.

Bon punt els governants de Guatemala van ser acusats per Foster Dulles d'haver lliurat el seu país als comunistes, aquests, obeint ordres de Moscú, es posaren al costat del President Arbenz. I en la mateixa mesura que augmentava la pressió nordamericana vers els guatemaltecs, s'incrementava la influència comunista en les esferes governamentals de Guatemala.

Davant l'atac nordamericà, el President Arbenz acceptava totes les col·laboracions i, és clar, el Kremlin s'apressà a oferir-li ajut, no tant per ajudar la democràcia guatemalteca, sinó amb miras a la propaganda soviètica i poder enfrontar l'Amèrica llatina als Estats Units de Nordamèrica. Els homes del Kremlin haurien enviat a Guatemala armes, diners, propagandistes; tot el que hagués estat necessari per tal de contribuir al prestigi dels nordamericans entre els habitants d'aquest continent. Les emissores de ràdio soviètiques i la premsa comunista de tot el món, defensaven el Govern de Guatemala presidit per Arbenz. I aquesta defensa del President Arbenz i dels seus col·laboradors, ha estat, segurament, la causa de la confusió de bona part dels demòcrates d'Europa, ultra que els qui aspiren a viure sense malsdecap, no tenint inquietuds espirituals, en veure que els qui en el seu país defensaven el Govern d'Arbenz eren precisament els comunistes, sense mirar-s'hi, van catalogar de comunistes a Arbenz i els seus ministres. Indubtablement que l'ajut comunista al Govern Constitucional de Guatemala li va ser un destorb, perjudicant-lo, de la mateixa manera que el suposat ajut comunista a la República espanyola, va contribuir a la seva derrota.

Tant la propaganda soviètica com la yanqui, han fet mal a Guatemala. Els primers perquè deien que la volien ajudar i els segons en acusar-la de comunista. Es sabut que la propaganda, feta amb la convicció de voler fer passar una mentida per una veritat, dona uns re-

sultats magnífics per als propagandistes de les mentides. Els totalitaris usen i abusen de la propaganda, amb resultats positius. Un exemple: Bernard Ponce, un escriptor mexicà que recentment ha estat uns dies a Espanya, publica una sèrie d'articles al diari de Mèxic, «Excelsior». En el seu article del dia 8 de juliol, diu: «El adversario natural de la España de ahora, es el comunismo. No en vano sus agentes estuvieron a punto de convertir en triste realidad la profecía de Lenin, de que el segundo país comunista sería el español.» I en l'article del dia 9, sense immutar-se, fa esment d'un «interregno jacobino del grupo republicano de extrema izquierda y del materialismo llamado comunista».

A Espanya —hi han abundoses informacions que afirmen el que diem i a més ho saben tots els espanyols— abans el 1936, el comunisme era inexistent. Però en ésser abandonat el Govern legal davant l'agressió feixista internacional, per les democràcies, Moscú va comprendre que se li presentava una avinentesa per a reforçar la diplomàcia soviètica i va creure que simulant decantar-se a favor de la República espanyola, podria cotitzar la seva pretesa posició favorable als republicans, davant Hitler d'un cantó i de les democràcies de l'altre, per acabar abandonant la República espanyola i concertant el pacte nazi-soviètic del 23 d'agost del 1939.

Respecte a Guatemala, quan Moscú va adonar-se que els Estats Units de Nord-amèrica recolzaven la «United Fruit» i atacaven el Govern d'aquell país, va veure que se li presentava una altra avinentesa per a presentar-se com a defensor dels humils, dels febles, de les classes oprimides, de les races inferiors, etc., introduint a l'Amèrica llatina un nou motiu d'aversion vers els Estats Units. Per tant, els senyors del Kremlin, van pensar que defensant Guatemala incrementarien el sentiments nacionalistes d'aquest pobles, enfrontant-los als Estats Units, i els actuals governants nordamericans, no van adonar-se de la trampa, i els vencé l'instint de solidaritat capitalista. I els yanquis, amb la seva actitud, han ajudat Moscú en la tasca de crear un estat d'opinió contrària als nordamericans i a allò que aquests representen.

El Kremlin ja ho sabia que la democràcia guatemalteca fóra vençuda, però aquest punt no li interessava ni poc ni molt. Guatemala era una especulació que permetria a Moscú aixecar un clam de protesta arreu d'Amèrica, i ho ha aconseguit amb escreix. Malgrat que no s'ho pensin, els yanquis han estat els perdedors en la batalla de Guatemala.

Société Générale d'Impression
61, rue des Amidonniers
TOULOUSE

REMARQUES

López Raimundo
amb passaport a Mèxic
Ramon Porqueras
a la presó

La premsa comunista de Mèxic ha informat de l'arribada a aquella capital de López Raimundo, dirigent comunista que s'ha auto-proclamat «organitzador de les vagues de Barcelona del 1951», i que ha estat recentment alliberat de les presons franquistes. A la recepció d'homenatge assistien, naturalment els «companys de camí» que continuen dissimulant llur paper d'agents comunistes, sota la cobertura de republicans, i que recentment es mostraren molt actius en la crisi catalana.

Nosaltres no hi tenim res a dir, i sincerament ens alegrem d'aquest alliberament. Però ens permetrem de remarcar que la generositat del Caudillo continua mantenint a la presó a Ramon Porqueras —que no s'ha dit mai «organitzador de vagues»—, i que els diaris comunistes acusaven de reaccionari-diversionista-socialista.

Aquesta política del règim, és conseqüència de les negociacions econòmiques amb l'Unió Soviètica, que continuen activament a Suïssa, i que ja han donat resultats prou interessants per Franco ?

LLISTA D'AJUDA

Acusem rebut de les següents quantitats:

Secció de Toulouse, 6.380; M. Gayola, de Lorient, 1.000; F. González, de Mirabel, 200; J. Arquer, de Lyon, 1.650; Secció de París, 3.700; J. Pallach, París, 9.000; A. Iborra, París, 2.000; J. Solé, París, 2.000; Secció de Perpinyà, 2.200; J. V. S., de Nova York, 5.000; M. S. Moret, 3.000; S. Manresa, de Vadrioux, 250; J. Miquel, de Perpinyà, 550; de l'Argentina, 1.000; M. Deshayes, París, 250; M. Jean Cassal, de Perpinyà, 500; S. Garsavall, de Nîmes, 1.450 francs.

El Sacrifici de Companys

El 14 d'Octubre ha fet 14 anys de l'assassinat del President de la Generalitat de Catalunya. Els seus botxins, complides dels nazis que l'entregaren, l'afusellaven creient que així mataven per sempre l'esperit de Catalunya. Però Companys, com els altres catalans sacrificats per una guerra ferotge, sabé morir heroïcament per que Catalunya visqui eternament.

I avui, de nou, l'esperit de la nostra terra és el millor ferment de llibertat que tard o d'hora ha de triomfar arreu.

JOSEP RECASENS I MERCADER

PER JOAN GILABERT

Des de Reus ens arriba la trista nova del traspàs del vell i prestigiós militant socialista Josep Recasens i Mercader. Com que per a les noves generacions era poc coneguda la seva personalitat socialista, considerem oportú donar algunes dades biogràfiques.

Molt jove s'incorpora al moviment obrer i lluita amb entusiasme, intel·ligència i fermesa pel seu millorament moral i material. A principis de segle, junt amb un grup de companys, constitueix l'Agrupació Socialista de Reus, adherida al P.S.O.E. Alterna les seves activitats polítiques i sindicals amb altres de tipus cultural, puix a més d'un bon organitzador i divulgador fou un orador reeixit i un gran escriptor. Durant la primera guerra mundial crea i dirigeix «Justícia Social», el millor periòdic socialista que ha tingut Catalunya i un dels més importants de la Península. Això li comporta molesties i persecucions que l'obliguen a passar llargues temporades a la presó.

L'any 1919 col·labora i influeix en la redacció dels principis bàsics del P.S.O.E., que obren possibilitats d'entesa amb el moviment polític català. L'any 1923, Campalans, Serra i Moret i un grup d'amics constitueixen la «Unió Socialista de Catalunya». Recasens no s'incorpora a dit moviment per considerar-lo prematur.

Al caure la dictadura de Primo de Rivera i succeir-la la de Berenguer albira clarament l'enfonsada del règim monàrquic, i escriu un llibre intítulat: «Que és Socialisme?», que prologa Serra i Moret. Aquest llibre té com a finalitat concreta divulgar entre la joventut les doctrines socialistes i veure d'orientar-les vers la creació d'un gran partit de classe. Ell creia arribada l'hora de constituir un fort organisme polític emancipat de les esquerres burgeses i un moviment sindical al marge de l'orientació anarquista representada per la C.N.T.

Proclamada la República i en vies de discussió l'Estatut de Catalunya creu arribada l'hora de realitzar un esforç definitiu per a catalanitzar la Federació Catalana del P. S. O. E. Conseqüent amb aquest criteri planteja una sèrie de propostes que finalitzen amb una de fusió amb la Unió Socialista. En el Congrés celebrat l'any 1932 a Manresa, van aprovar-se, gairebé per unanimitat, les seves suggerències, i perquè ell mateix pugui aplicar-les, se'l nomena President del Comitè Regional amb residència a Reus.

Comença a treballar per assolir els seus objectius. Als pocs mesos va rebre una lletra de Campalans i Serra Moret encoratjant-lo en la seva tasca i dient-li, entre altres coses, textualment: «Procureu realitzar l'obra empresa puix d'aquesta manera la Unió Socialista serà més socialista i la Federació Catalana del P.S.O.E. més catalana». Després de moltes dificultats el mes de març de l'any 1933 convoca un Congrés extraordinari a Mataró per aprovar les bases de la fusió. I són aprovades gairebé per unanimitat. El mes de juliol del mateix any, a la Casa del Poble de Barcelona, es reuneixen els delegats dels dos partits

i es constitueix la nova Unió Socialista de Catalunya, organisme cridat a ésser l'autèntic exponent del moviment socialista democràtic a casa nostra.

Passen uns mesos i comencen les dificultats. L'Executiva de Madrid —Largo Caballero-De Francisco— veu amb rezel els acords presos i minories radicades a Catalunya els fan el joc. Recasens, com un militant socialista més, lluita per fer reeixir l'obra creada. Apoiant-se amb l'amistat que l'unia a la majoria dels dirigents socialistes espanyols (havia militat durant prop de 30 anys en les seves rengleres), escriu a tots per veure de convencer-los. Largo Caballero i els seus companys de l'Executiva aviat li donen a comprendre que volen sabotejar els acords presos en el Congrés de la Casa del Poble. Besteiro li contesta immediatament dient-li que té tota la raó però li adverteix que la seva situació política dintre del partit és tan poc sòlida que seria contraproduent cotitzar-la. Prieto s'inhibeix amb una frase i el mateix fan la majoria d'elements representatius. Mentre això s'esdevé «El Socialista» publica articles violents, signats, acusant-nos de petits burgesos i nacionalistes. El més ferotge en les seves diatribes és Rafael Vidiella, trànsfuga de tots els Partits. Recasens protesta davant la direcció del diari i Zugazagotia l'invita a replèlits. Recasens protesta davant la direcció i documentats, basant-se en les doctrines socialistes i en l'evolució política del nostre país, però l'Executiva del P.S.O.E. no permet la seva publicació. Finalment la intransigència de Madrid i la inhabilitat dels nostres dirigents de Barcelona produeixen el trencament. La majoria d'Agrupacions i militants de l'antiga Federació Catalana, amb Recasens al davant, continuen integrant la Unió Socialista nova que fou creada democràticament i per la immensa majoria d'afiliats.

Es precipiten els aconteixements polítics fins arribar a l'Octubre del 1934. Recasens és llavors cap de la minoria socialista de l'Ajuntament de Reus. Ha vingut combatent en el clòs de l'organització el moviment revolucionari que es venia preparant per considerar-lo contrari als interessos de la classe treballadora. Arriba l'hora de la proclama històrica del President de la Generalitat i reuneix la minoria socialista. Considera un error gravíssim el camí que es segueix i parla del fracàs sorollós que preveu, considerant que estem davant d'una etapa de repressàlies terribles. Malgrat tot, creu que compromès el President Companys i el nostre Partit, no resta altra camí que seguir l'orientació senyalada per radio. Uns minuts després, en sessió pública i solemne de l'Ajuntament, s'adhereix al Govern de Catalunya.

Passada la turbonada política del 6 d'Octubre comença una nova etapa interessant dintre del moviment obrer de Catalunya. Comorera, aprofitant el seu prestigi de presidari, vol imposar una

fusió dels partits socialistes existents sense condicions prèvies de cap classe. Recasens sosté una polèmica epistolar interessantíssima amb Comorera defensant la qüestió prèvia d'una unificació sobre bases i finalitats concretes. Ell que no ha usat mai un lèxic violent i injuriós contra els comunistes —tal com ho havia fet Comorera— sap perfectament les seves intencions i no vol caure en el parany que preparaven. La posició Recasens podria resumir-se com segueix: no rebutjem la fusió però sols acceptarem de discutir previamente: doctrina, tàctica, procediments i homes. I, cas d'arribar a bases concretes, que els Congrésos respectius aprofitessin democràticament la fusió. En l'últim Congrés de la Unió Socialista, celebrat el mes de Maig del 1936, Recasens, en nom de la delegació de Reus, vota sol contra una proposta de simpatia a la Tercera Internacional.

Arribem al juliol del 1936. Passen els primers dies d'angoixa i un dia ens entrem, per la premsa, que s'ha constituït el P.S.U.C., pretés partit de socialistes i comunistes. Recasens protesta energicament de l'imposició i espera que s'aclearixin les coses per a prendre posicions en contra del que ell qualifica de cop d'Estat. A Reus no és efectiva la fusió fins passats tres mesos i Recasens segueix actuant dintre el sector de la Unió Socialista. Quan per imposició governamental, al constituir-se els Ajuntaments, es fa efectiva la fusió, Recasens calla i es retira a la vida privada esperant el moment oportú per a poguer parlar. Manté contacte amb els seus amics però es mostra intransigent en quant a l'acció puix no vol fer el joc ni dels arribistes ni dels comunistes. L'any 1937 publica una sèrie d'articles de tons antifeixistes però en desacord amb la línia política del P.S.U.C. i aixequen una gran polsaguera entre les forces socialistes de les comarques tarragonines.

Quan els feixistes arriben prop de Reus emigra amb la seva família com una ciutadà anònim. Quan ho veu tot perdut, físicament malalt no vol exiliar-se, i uns mesos després és detingut. Condemnat a mort se li canvia la pena per 30 anys de presó. Suporta amb dignitat totes les adversitats i al cap d'uns anys és posat en llibertat. Conseqüent amb les seves idees, malalt i vell, s'aïlla de gairebé tothom i aguanta dignament fins al final dels seus dies.

La seva modestia personal i el seu estat de salut fan que durant els últims 25 anys siguin poc conegudes les seves activitats. Home entregat plenament als ideals els defensa amb intransigència i posa al seu servei una intel·ligència poderosa i una combativitat extraordinària. Tres homes destaquen en el camp socialista democràtic català en el que va de segle: Campalans, Serra Moret i Recasens. La llavor que ells sembraren, i que encara segueix sembrant el veterà amic Serra i Moret, cal que nosaltres la fem fructificar per veure si és possible que la propera generació en tregui els fruits que tots desitgem.

Mèxic, Octubre del 1954.